

PŘEDMLUVA K 1. SVAZKU SEBRANÝCH SPISŮ Z R. 1890

Poslechl jsem laskavého vybídnutí váženého pana nakladatele a odhodlal jsem se vydati spisy své v souborném vydání. Je to plod práce více nežli patnáctileté, a proto snad nebude pokládáno za předčasné. Ať konečný soud o spisech těchto dopadne jakkoliv, dost by vykonaly, kdyby, jak jsem si vždycky přál, účinně pomáhaly tohoto našeho času, kdy na nás naléhají, abychom zapomněli na svou slavnou minulost a na stará práva svá, kdy i někteří z našich lidí buď z malomyslnosti nebo ze sobectví k tomu radí, kdyby pomáhaly buditi lásku a úctu k naší minulosti, rozehrívati srdce chladná pro naši věc, kdyby pomáhaly utužovati a posilovati srdce věrná.

Byl bych šťasten, kdyby pomáhaly buditi onu lásku vlasteneckou, ve které je snášenlivost i v náboženském i v politickém přesvědčení, která nevynáší vše domácí do nebes a kde jsou — i stíny vidí, ale také kdyby pomáhaly přede vším potírati všecko škarohlídství a ze všeho nám nejnebezpečnější pesimismus, jemuž vše domácí je malé a vypůjčené, jenž nevidí, co je v pravdě našeho, z našich rukou, z našeho srdce a ducha, co je našeho osobitého.

Snad nebude od místa, podotknu-li ještě na vysvětlenou, že knihy mé jsou napsány většinou v osamocení na venkově, jenž mně jinak poskytl mnoho příjemného a vděčného k mé práci literární, ale kdež, jak ani jinak býti nemůže, začasť mně citelně vadil nedostatek literárních pomůcek, zvláště historických.

V Praze v listopadu 1889.

V 6. DÍLU MÝCH „SEBRANÝCH SPISŮ“...

V 6. dílu mých „Sebraných spisů“ vyšel „Dvojí dvůr“, první to část hist. cyklu „Mezi proudy“.

V díle tom snažil jsem se podati věrný obraz mocného

hnutí a živých snah po povznesení naší národnosti, po opravách v církvi a v životě společenském u nás koncem 14. stol. i obraz zápasu o moc mezi králem Václavem IV. a arcibiskupem Janem z Jenštejna. K tomu užil jsem kromě spisů Palackého, Tomkových, Pelcla, Bergra, Denifla, Friedjunga a j., také současných dějepisných pramenů i památek české literatury ze 14. a z poč. 15. stol. uveřejněných ve Výboru, v Č. Č. Musea i o sobě vydaných (Štítného, Svatovítského Rukopisu a j.). K vyličení pak Jana z Jenštejna nejvíce mně posloužil životopis jeho vydaný ve „Fontes rerum bohemicarum“, sepsaný od *ctitele* dotčeného arcibiskupa. Užil jsem všeho bez tendence, ba ztlumil jsem leckterou křiklavou barvu starých pramenů, vypisujících poměry kněžské za doby svrchu psané.

Na tento můj obraz vrhl se v „Hlídce literární“ v květnovém čísle „kritik“ jakýs, jenž neměl ani té odvahy, aby se podepsal plným jménem. Bylo by spravedливо bývalo, aby posuzoval „Dvojí dvůr“ jako část celku nebo počkal si až na dokončení dotčeného celku. Než ve svém rozvášnění stranickém nemohl se dočkat a dal se do „Dvojího dvoru“ tak zuřivě, že jako zaslepen neviděl, že se stal tu sám směšným, že neváhal proti mým pramenům hledati pomoci u zastaralého Pubičky (!) a u známého německého přítelíčka českých dějin — Losertha, u nás po zásluze odbytého, že *spílá* ba i — *denuncuje*, dotýkaje se mého povolání učitelského.

S takovými lidmi nejednám.

Jen za jedno jsem panu anonymovi vděčen: že píše „náš“ Jirásek. Nebo kdyby mne počítal za svého, nijak by mne to netěšilo, aniž bych si to za čest pokládal. — Rozumí se samo sebou, že i nadále budu pracovati jako dosud svědomitě podle pramenů, ať už to panu anonymovi vhod či nevhod.

V témže čísle „Hlídky literární“ na posledních stránkách je také dokončení kritiky povídky „Vesnický Jakobín“ od Beneše Třebízského. O kritice samé raději pomlčím, než to mám za svou povinnost, abych před veškerou českou veřejností konstatoval, že dotčená úvaha citátem z jezovitského estetika Jungmanna nazývá Beneše Třebízského, toho ušlechtilého kněze a vroucího vlastence, člověkem „*mravně spustlým*“!